

Deze factsheet geeft informatie over de wijze waarop de GGD Hollands Noorden toezicht houdt op de kinderopvang in de 26 gemeenten (per 1 januari a.s. 24 gemeenten) waarvoor de GGD werkt.

In het eerste deel van dit factsheet leest u hoe de GGD Hollands Noorden in algemene zin vormgeeft aan het toezicht, vervolgens volgt specifieke informatie over de huidige en te verwachten inspanningen van de GGD op dit terrein.

Algemene aandacht

Inspectie kinderopvang GGD Hollands Noorden

Ouders die voor hun kinderen gebruik maken van een kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en/of gastouderopvang mogen verwachten dat de opvang in een veilige, gezonde en pedagogisch verantwoorde omgeving plaatsvindt.

Elk kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, gastouderbureau en gastouder in Nederland moet voldoen aan wettelijke kwaliteitseisen. De inspecteur kinderopvang van de GGD Hollands Noorden controleert of het kindercentrum, gastouderbureau en de gastouders zich aan deze eisen houden.

Kwaliteitseisen voor kinderopvang

Elk kindercentrum moet voldoen aan wettelijke kwaliteitseisen op de volgende gebieden:

- Inspraak en betrokkenheid van ouders;
- Deskundigheid en bezit van verklaring omtrent gedrag van personeel;
- Veiligheid en gezondheid, waaronder de aanwezigheid van een protocol kindermishandeling;
- Accommodatie en inrichting;
- Groepsgrootte en het aantal kinderen per pedagogisch medewerker;
- Pedagogisch beleid en praktijk;
- Het omgaan met klachten;

Kwaliteitseisen voor gastouderbureau

- Transparante administratievoering;
- Inspraak en betrokkenheid van vraagouders;
- Bezit van verklaring omtrent gedrag van personeel en voldoende personeelsformatie voor de begeleiding van gastouders;
- Pedagogisch beleid en begeleiding van de gastouders m.b.t. pedagogische praktijk;
- Het omgaan met klachten;
- Veiligheid en gezondheid, waaronder de aanwezigheid van een protocol kindermishandeling en de begeleiding van de gastouders m.b.t. dit onderwerp;
- Beoordeling van het aantal kinderen dat verantwoord opgevangen kan worden bij de betreffende gastouder;
- Verslaggeving van diverse contactmomenten tussen gastouderbureau en gastouder.

Kwaliteitseisen voor gastouderopvang

Elke gastouder moet voldoen aan wettelijke kwaliteitseisen op de volgende gebieden:

- Deskundigheid en bezit van verklaring omtrent gedrag;
- Geen onder toezicht gestelde eigen kinderen;
- Accommodatie en inrichting;
- Pedagogisch beleid en praktijk;
- Aantal op te vangen kinderen door de gastouder;
- Achterwachtregeling in geval van een calamiteit;
- Veiligheid en gezondheid, waaronder de aanwezigheid van een protocol kindermishandeling.

De GGD-inspectie

Wat doet de inspecteur kinderopvang?

De GGD -inspecteur kinderopvang bezoekt het kindercentrum jaarlijks of tweejaarlijks om te controleren of het voldoet aan de landelijke kwaliteitseisen. De inspecteur vormt een oordeel aan de hand van:

- de inrichting en het gebruik van alle ruimtes waar kinderen kunnen komen;
- observaties: hoe wordt er met kinderen omgegaan, onder meer naar aanleiding van het pedagogisch beleidsplan;
- gesprekken met de pedagogisch medewerkers over hun werkwijze;
- een gesprek met de locatieverantwoordelijke over de werkwijze op het kindercentrum;
- (eventueel) schriftelijk of persoonlijk contact met de oudercommissie.

De inspecteur controleert daarnaast of alle beroepskrachten bevoegd zijn en een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) hebben (ook wel bekend als 'bewijs van goed gedrag').

De GGD bezoekt de gastouderbureaus jaarlijks. De GGD -inspecteur velt een oordeel over de kwaliteit van het gastouderbureau door inzage in de administratie en beleidsdocumenten.

De GGD is dit jaar begonnen met het inspecteren van gastouders. Gastouderbureaus moeten een aanvraag indienen voor de eigen gastouders. Bij de aanvraag moet de gastouder een aantal documenten overleggen, zoals een kopie van het deskundigheidsbewijs, het EHBO -certificaat en een Verklaring omtrent gedrag (VOG) van de gastouder en volwassen huisgenoten.

Wanneer de documenten in orde zijn, bezoekt de GGD-inspecteur de gastouders die in de eigen woning opvang aanbieden. Tijdens deze inspectie checkt de inspecteur of de boven genoemde documenten aanwezig zijn. Daarnaast voert de inspecteur de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uit en observeert de opvangwoning. Ook een observatie van het pedagogisch handelen en de aanwezigheid van het pedagogisch beleid en protocol kindermishandeling is onderdeel van de inspectie. De inspecteur spreekt met de gastouder over het handelen bij een vermoeden van kindermishandeling.

Als de gastouder voldoet aan alle kwaliteitseisen, adviseert de GGD de gemeente om de gastouder op te nemen in het landelijk register kinderopvang.

De rol van de gemeente

De GGD voert de inspecties uit in opdracht van de gemeente. Het is de gemeente die - in overleg met de inspecteur - bepaalt of en zo ja welke sancties worden opgelegd aan een kindercentrum of gastouderbureau dat niet aan de kwaliteitseisen voldoet.

Wanneer vindt inspectie plaats?

Een inspectie moet plaatsvinden voordat een nieuw kindercentrum van start gaat.

De GGD-inspecteur bezoekt jaarlijks of tweejaarlijks een bestaand kindercentrum of gastouderbureau.

Daarnaast kan de GGD een extra inspectie uitvoeren, bijvoorbeeld naar aanleiding van klachten van ouders.

Het inspectierapport

De GGD -inspecteur stelt na het bezoek een inspectierapport op. De GGD stuurt het rapport zowel naar het kindercentrum of gastouderbureau, de oudercommissie als naar de gemeente.

Ook ouders hebben het recht dit rapport in te zien; het hoort ter inzage te liggen op het kindercentrum of gastouderbureau. De oudercommissie kan het inspectierapport bespreken met de locatieverantwoordelijke. De inspectierapporten zijn openbaar en staan op de website van de GGD: www.ggdhollandsnoorden.nl.

Als er iets niet in orde is

Voldoet een kindercentrum of gastouderbureau niet aan een of meerdere kwaliteitscriteria, dan maakt de inspecteur afspraken met het centrum over verbeteringen. Tijdens een documentenonderzoek of vervolfbezoek beoordeelt de inspecteur of de afspraken zijn nagekomen.

Wanneer een gastouder niet voldoet aan de kwaliteitseisen, worden (indien mogelijk) met de gastouder en/of het gastouderbureau afspraken gemaakt over verbeteringen.

Afhankelijk van de ernst van de tekortkomingen, kan de gemeente sancties opleggen. In ernstige situaties kan een inspecteur (in samenspraak met de gemeente) besluiten om de opvang direct te stoppen.

De GGD-inspecteur

De GGD-inspecteur is door opleiding en ervaring deskundig op het gebied van kwaliteitsbeoordeling in de kinderopvang. Hij/zij heeft in de regel een hbo of universitaire opleiding, aangevuld met specifieke trainingen op het gebied van inspectie in de kinderopvang. GGD Nederland, de landelijke vereniging voor alle GGD'en, ondersteunt de inspecteurs met informatie, training en advies.

Uw rol als ouder

Heeft u zorgen over de kwaliteit van het kindercentrum of gastouderopvang, dan kunt u deze natuurlijk bespreken met de leiding en/of de oudercommissie.

U kunt ook contact opnemen met GGD Hollands Noorden via het callcenter van de sector I&M (088 0100549) of via e-mail een vraag stellen (info@ggdhollandsnoorden.nl). U kunt dan vragen naar een inspecteur van afdeling Inspectie en Hygiënezorg. Het is voor de inspecteur immers van belang om goed geïnformeerd te zijn over mogelijke misstanden op het kindercentrum.

De inspecteur kan (eventueel in overleg met de gemeente) besluiten om een extra of vervroegde inspectie uit te voeren bij het kindercentrum of gastouder.

Andere inspecties

Naast de GGD zijn er instanties die andere kwaliteitsaspecten van kinderopvang controleren.

De kindercentra moeten ook voldoen aan eisen op het gebied van:

- Brandveiligheid: controle hierop gebeurt door de regionale brandweer.
- Voedselveiligheid en de veiligheid van speeltoestellen, kinderbedden en -boxen: inspecties op dit terrein vinden plaats door de Voedsel en Warenautoriteit (VWA).
- Arbeidsomstandigheden: deze inspecties vinden plaats door de Arbeidsinspectie.

Specifieke aandacht

De GGD Hollands Noorden heeft een jeugdarts en een jeugdverpleegkundige die werkzaam zijn als vertrouwenspersoon voor het basis- en voortgezet onderwijs. Zij nemen klachten aan van ouders en leerlingen, hoofdzakelijk op het terrein van seksuele intimidatie. Zij doen vooronderzoek, leiden toe naar officiële klachtencommissies en ondersteunen ouders en leerlingen tijdens het klachtafhandelingsproces.

Daarnaast heeft de GGD Hollands Noorden de beschikking over een pedagoog die zich specifiek bezighoudt met ondersteuning van de inspecteurs bij hun beoordeling van de pedagogische kwaliteit van een instelling. Bij gereede twijfel voert de GGD Hollands Noorden een vervolgininspectie uit.

In het afgelopen jaar is in een themabijeenkomst van de inspecteurs een presentatie gehouden door RAAK (Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling).

De inspecteurs hebben dit jaar eveneens een informatiebijeenkomst gehad over Triple P (positief opvoeden). Doel hiervan is om via de inspecteurs de medewerkers in de kinderopvang bewust(er) te maken van de mogelijkheden die onder andere de GGD Hollands Noorden heeft om de kinderopvangmedewerkers bij pedagogische vraagstukken te ondersteunen.

Het signaleren van kindermishandeling is een belangrijk aandachtsgebied van de Jeugdgezondheidszorg van de GGD. De inspectie stelt eisen aan de werkwijze van de Jeugdgezondheidszorg. Zo werken onze jeugdartsen en –verpleegkundigen binnen het kader van de officieel vastgestelde Meldcode kindermishandeling voor artsen. Het doel is kindermishandeling te voorkomen, zo vroeg mogelijk te signaleren en te zorgen dat zo snel mogelijk de juiste hulp wordt in gezet.

Daarnaast wordt in het GGD Rampenopvangplan (GROP; in ontwikkeling) beschreven hoe de GGD handelt in crisissituaties en op welke wijze o.a. psychosociale hulpverlening geboden kan worden. Als er zaken spelen op scholen waarvoor geneeskundige hulp via de GHOR is ingeschakeld, is er altijd overleg met de jeugdarts van de school en verzorgen jeugdartsen/verpleegkundigen voorlichting, begeleiding en nazorg als dat nodig is.

Landelijk

In het najaar is bij GGD Nederland een discussie gestart over aanpassing van de wijze van inspecteren van kinderopvanginstellingen. Het gaat over een verschuiving van de inspectieaandacht voor kwaliteitsdocumenten naar aandacht voor de praktijkvoering en het pedagogisch klimaat. In 2010 is de GGD gestart met de invoering van risicogestuurd toezicht, waarmee een start is gemaakt met het inspecteren van praktijkzaken.

De discussie zal zich naar verwachting verbreden naar het Bestuurlijk Overleg, het landelijke overleg waarin, naast GGD Nederland, ook de VNG en het ministerie van VWS aan tafel zitten.